
Arkivkode:

Fakultetsstyresak: O-sak c

Saksnr.: 2025/1574

Møte: 4. juni 2025

Ansvarlig internasjonalt samarbeid og informasjonssikkerhet (ID 5)

Bakgrunn

- [4/2024 Risikokart 2024-2025](#)
- [Orienteringssak c i fakultetsstyret 13.06.2024 - Ansvarlig internasjonalt samarbeid og informasjonssikkerhet.pdf](#)
- [31/2024 Status for oppfølging av fakultetets risikokart 2024-2025](#)

Saken gjelder

Fakultetsstyret vedtok i møte 22. februar 2024 risikokartet for 2024-2025. Ansvarlig internasjonalt samarbeid og informasjonssikkerhet ble videreført fra det foregående kartet, som ett av fakultetets risikoområder (ID 5). Saken gir en statusrapport per juni 2025, i tråd med fakultetsstyrets årshjul.

Utvikling globalt og nasjonalt

Den geopolitiske situasjonen med økt fokus på sikkerhet og beredskap gir fortsatt ringvirkninger for forskning og høyere utdanning. Også i Nasjonal trusselvurdering (NTV) for 2025 pekes det på at academia er et potensielt mål for utenlandsk etterretning, påvirkning og innhenting av sensitiv kunnskap og informasjon om norsk flerbruksteknologi. I NTV heter det: *«Forskningsinstitusjoner og andre kunnskapsbedrifter vil i 2025 være særlig utsatte mål for tilnærmelser fra fremmede stater. Statlige aktører vil blant annet forsøke å få tilgang til ansattes fasiliteter, slik som laboratorier og instrumenter, og vitenskap eller nettverk. De vil også bruke forskningssamarbeid, internasjonale konferanser og andre møtearenaer for å sikre seg tilgang til sensitiv teknologi eller skjermingsverdig informasjon.»*

Nylig har situasjonen for academia i USA også ført til usikkerhet i sektoren langt utover landets egne grenser.

Forskning er samtidig internasjonalt og kunnskapsutvikling bygger på internasjonalt samarbeid, og norske myndigheter har inngått bilaterale avtaler om forskningssamarbeid også med land Norge ikke har sikkerhetssamarbeid med.

I mars la Regjeringen fram forskningsmeldingen [Sikker kunnskap i en usikker verden](#) som bl.a. omtaler forskningssikkerhet i en tid med økende internasjonal spenning. Regjeringen slår fast at «forskningssikkerhet er nært knyttet til den nasjonale sikkerheten, men handler også om å ivareta akademiske verdier, normer og prinsipper som kan komme under press», og blant annet trekker den fram Arktis og Svalbard som et særnorsk geopolitisk forhold og STEM-fagene som interessante fagområder der Norge har flere ledende fagmiljøer. I meldingen presenterer Regjeringen iverksatte tiltak og redegjør for pågående prosesser og nye initiativer som foreslås for å legge til rette for en mer helhetlig tilnærming til forskningssikkerhet og ansvarlig internasjonalt kunnskapssamarbeid framover.

Forskningsrådet har vedtatt å etablere et porteføljestyre for forsvar, nasjonal sikkerhet og beredskap. Porteføljestyret skal som hovedregel ha åpne utlysninger, men må også kunne håndtere skjermet eller gradert forskning.

Status ved fakultetet

Kunnskap og bevissthet om ansvarlig internasjonalt kunnskapssamarbeid (AIS) og informasjonssikkerhet styrkes kontinuerlig gjennom informasjons- og erfaringsdeling i kombinasjon med etterlevelse av rutiner og retningslinjer og risikovurderinger der det er nødvendig.

UiBs satsing på informasjonssikkerhet har også resultert i en styrking av internkontrolltiltak og kompetanse ved fakultetets institutter. Gjennom *Prosjekt sikre forskningssystemer* er det gjennomført en grundig kartlegging og vurdering av drift og forvaltning av all bruk av informasjonsteknologi på UiB med sikte på sikker drift og forvaltning. Prosjektet nærmer seg slutten, og med unntak av to institutt ved NT er gjennomgangen ferdig på alle fakultetets institutter. Det arbeides videre med oppfølgingspunkter. I 2025 vil det både på UiB og fakultetet være særlig oppmerksomhet på overlevering av sikkerhetssatsingen til linjen, stabilisering og operasjonalisering av tiltakene over til drift og kontinuerlig forbedring. Bl.a. kan det være behov for tiltak for å sørge for at man ikke tar i bruk usikrede løsninger etter at *Prosjekt sikre forskningssystemer* har fullført sin gjennomgang og nødvendige omlegginger.

Som en del av internkontrollen på informasjonssikkerhetsområdet er det i egenrapporteringen for 2024 (gjennomført januar 2025) lagt særlig vekt på gjennomføring av verdivurdering av forskningsdata. Alle enheter har gjennomført dette i løpet av høsten 2024/våren 2025, og enhetene arbeider nå med oppfølgingstiltak. Årsrapporteringen viste at det er behov for å arbeide videre med å øke systematikken i kartlegging av informasjonsverdier og risikovurdering.

Det gjennomføres rutinemessig risikovurderinger i enkeltsaker med relevans for eksportkontroll og ansvarlig internasjonalt samarbeid. UiBs styrking av en sentral rådgivningstjeneste på området er til god støtte for fagmiljøene i slike enkeltsaker. Ved behov søkes det om eksportkontrollisens. Fakultetet tar gradvis i bruk sårbarhetssamtaler for best mulig ivaretagelse av ansatte i en utsatt/sårbar posisjon.

Det er kontinuerlig behov for å holde seg oppdatert om de stadige endringene i den geopolitiske situasjonen og hvordan disse påvirker internasjonalt forsknings- og utdanningssamarbeid. Dette innebærer å vurdere risiko og sikkerhetsaspekter fortløpende. Nasjonale og lokale seminarer og konferanser, som enhetsmøtet i UHR-MNT og lignende arenaer spiller en viktig rolle i dette arbeidet.

Å finne balansen mellom akademiske verdier, åpenhet og nasjonale interesser er krevende. For å lykkes er det viktig med tett samarbeid og erfaringsdeling også i det videre – både internt og på nasjonalt nivå.

23.05.2025 Elisabeth Müller Lysebo

Gunn Mangerud
dekan